

Az Uzsai-erdő (HUBF20029)
**kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve**

Egyeztetés előtti tervváltozat

Keszthely-Csopak
2020

Készítette:

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
8229 Csopak, Kossuth u. 16.
Tel: 06-87-555-260 Fax: 06-87-555-261
E-mail: bfnp@bfnp.hu
Web: <https://www.bfnp.hu>

Sitiung Környezet- és Természetvédelmi Tanácsadó és Szolgáltató Bt.
8313 Balatongyörök Széchenyi u. 30.
Tel: +36-30-288-7775
E-mail: sitiung@keszthelynet.hu

Felelős tervező

Dr. Bódis Judit

Vezető szakértők

Dr. Bauer Norbert
Dr. Bódis Judit
Dr. Kenyeres Zoltán

Közreműködő szakértők

Békássy Gábor
Dr. Cservenka Judit

Kommunikáció

Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány:
Dr. Klein Ákos
Lázár Péter
Kovács Ágota

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	5
1. A terület azonosító adatai.....	6
1.1. Név.....	6
1.2. Azonosító kód.....	6
1.3. Kiterjedés.....	6
1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	6
1.5. Érintett települések.....	7
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	7
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	7
2. Veszélyeztető tényezők.....	10
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	16
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	16
3.2. Kezelési javaslatok.....	16
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	17
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	38
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	39
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	39
3.2.5. Mellékletek.....	40
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében.....	47
3.3.1. Agrártámogatások.....	47
3.3.2. Pályázatok.....	50
3.3.3. Egyéb.....	50
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	51
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	51
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	51
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel.....	52
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció.....	53
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése.....	54
1.1. Környezeti adottságok.....	54
1.1.1. Éghajlati adottságok.....	54
1.1.2. Vízrajzi adottságok.....	54

1.1.3. Talajtani adottságok.....	54
1.2. Természeti adottságok.....	54
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek.....	59
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok.....	69
1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok.....	70
1.2.3. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok.....	72
1.3. Területhasználat.....	74
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás.....	74
1.3.2. Tulajdoni viszonyok.....	74
1.3.3. Területhasználat és kezelés.....	74
2. Felhasznált irodalom.....	78
3. Térképek.....	79
3.1. Áttekintő térkép.....	80
3.2. Művelési ágak.....	81
3.3. A tervezési terület élőhely-típusainak térképe (jelmagyarázat a következő oldalon).....	82
3.4. Az adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>) (jelölő Natura 2000 faj) lokális elterjedési területe.....	86
3.5. A nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) (jelölő Natura 2000 faj) lokális elterjedési területe.....	87
3.6. A nagy hóscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>) (jelölőnek javasolt Natura 2000 faj) lokális elterjedési területe.....	88

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Uzsai-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBF20029
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	2719,76 ha
--------------------------------	------------

1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 20 20. (VI.12.) évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek

4030 Európai száraz fenyérek

5130 Boróka (*Juniperus communis*)- formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben^T

8150 Közép-európai hegyvidéki szilikátos sziklatörmelék-lejtők^T

8220 Szilikátsziklás lejtők sziklanövényzettel^T

9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)^T

91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*

91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens-szel*

91M0 Pannon cseres-tölgyesek

* kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

^T előfordulását az aktuális térképezés nem erősítette meg, Natura 2000 adatlapról törlendő

1.4.2. Jelölő értéknek javasolt élőhely

6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)

9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön

* kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.3. Jelölő fajok

Adriai sallangvirág (Himantoglossum adriaticum)

Nagy szarvasbogár (Lucanus cervus)

1.4.4. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

Csíkos medvelepke (Callimorpha quadripunctaria)

Nagy hőscincér (Cerambyx cerdo)

1.5. Érintett települések

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége (%)
		(ha)	(%)	
Sümeg	Veszprém	1757,17	64,61	27,45
Lesenceistvánd	Veszprém	815,17	29,97	46,92
Lesencetomaj	Veszprém	124,32	4,57	5,17
Uzsa	Veszprém	23,10	0,85	2,01
Összesen:		2719,76	100	

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszabály száma
Országos jelentőségű védett természeti terület	-	Uzsa csarabos erdő TT	110,2	4,05%	- Országos Természetvédelmi Tanács 485/1951. számú határozata - 122/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet az Uzsa csarabos erdő természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról
Ökológiai hálózat magterület, ökológiai	MT PT	-	1938,53 773,68	71,28 % 28,45 %	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek

folyosó és puffterület övezete					területrendezési tervéről
--------------------------------------	--	--	--	--	---------------------------

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területet érinti országos védett terület, ennek megfelelően a z Uzsai csarabos erdő Természeti Területre készült kezelési terv [Sonnevend I. (2002): Az Uzsai csarabos TT kezelési terve. MME, Budapest], mely a 122/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet mellékleteként került kihirdetésre.

1.7.2. Településrendezési eszközök

Lesenceistvánd, HÉSZ (egységes szerkezetben), 20/2005. (XII.15.) rendelet
 Lesenceistvánd, szabályozási terv és HÉSZ módosítás (csak tervlapot tartalmaz) 1/2013. (I.24.) rendelet
 Lesenceistvánd Helyi építési szabályzat és Szabályozási terv, 20/2005 (XII. 15.) rendelet
 Lesenceistvánd, Település szerkezeti terv, 118/2005 (XII. 14.) határozat
 Lesencetomaj, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás (Egységes szerkezetben), 12/2004. (V.25.) rendelet
 Lesencetomaj (Homoki major), településszerkezeti terv – módosítás, 2/2016. (I.5.) határozat
 Lesencetomaj, HÉSZ - egységes szerkezetben, 12/2004. (V. 25.) rendelet
 Lesencetomaj (igazgatási terület keleti oldala, volt laktanyatömböt is magába foglaló terület), szabályozási terv és HÉSZ - módosítás, 19/2014. (XI. 28.) rendelet
 Lesencetomaj, Helyi építési szabályzat és szabályozási terv, 12/2004.(V.25.) Ör. sz. rendelet
 Lesencetomaj, Településszerkezeti terv, 45/2004.(V.25.) határozat
 Sümeg, településfejlesztési koncepció, 408/2015. (XII.17.) határozat
 Sümeg, szabályozási terv és helyi építési szabályzat, 5/2010 (III.19.) rendelet
 Sümeg, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (egységes szerkezetben), 10/2006. (IX. 8.) rendelet
 Sümeg, településszerkezeti terv, 80/2010 (III.18.) határozat
 Sümeg, szabályozási terv és helyi építési szabályzat, 10/2006. (IX. 8.) rendelet
 Sümeg, településszerkezeti terv részleges módosítás és karbantartás, 273/2006 (IX.07.) határozat
 Sümeg Város Településfejlesztési Koncepció, 5/2002.(I.29.) VKT. határozat
 Uzsa, szabályozási terv és helyi építési szabályzat, 2/2007. (II. 14.) rendelet
 Uzsa, településszerkezeti terv, 63/2006. (X. 10.) határozat
 Uzsa, településszerkezeti terv, 86/2005. (X. 27.) határozat

1.7.3. Körzeti erdőtervek

A tervezési terület zömmel a Keszthelyi-hegység Erdőtervezési Körzethez tartozik [a körzet erdőtervének határozatszám: 285/1/2012 (Érvényes: 2013. január 1. – 2022. december 31.)], de annak keleti határa kissé be lenyúlik a Tapolcai Erdőtervezési Körzet területébe is [a

körzet erdőtervének határozatszám: 21379/1/2016 (Érvényes: 2017. január 1. – 2026. december 31.)]

1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

A tervezési területre vonatkozóan az 5 07-es számú Bakonyi Vadgazdálkodási tájegység Vadgazdálkodási Terve az irányadó [12/2018. (VII. 3.) AM rendelet az Észak-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről]. A tervezési területen egy vadászterület található, vadászatra jogosult a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. (19-304210-2-4-4).

1.7.5. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

A tervezési terület a 4-2. Balaton közvetlen vízyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységhez tartozik. Az Országos Vízyűjtő-gazdálkodási Tervet a 1155/2016. (III.31) Korm. határozat tartalmazza. (<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>)

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H=nagy M=közepes L=kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A területen belül ható veszélyeztető tényezők				
A06	Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)	M	5	Az adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>) előfordulásait veszélyezteti, ugyanis a kezelés felhagyását követő erős cserjésedés, a faj számára optimális félárnyékos élőhelyek visszaszorulását eredményezi.
A08	Gyepterület kaszálása vagy vágása	M	5	A rossz időpontban végzett kaszálás az adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>) előfordulásait veszélyezteti – a tölevélrózsák és a virágzatok megsemmisülésén keresztül.
B06	Fakitermelés (kivéve tarvágás)	H	45	A pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*), a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) élőhelyeket veszélyezteti (amennyiben jelen van) azáltal, hogy az állományok felújítása a jelenlegi klimatikus feltételek mellett igen nehézkes és biodiverzitás-védelmi szempontból igen kockázatos. A fajok közül a nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) és csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) állományait veszélyezteti – a számukra optimális élőhelyek felületborításának csökkenése által.
B07	Lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmeléket is	H	55	A pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szel (91G0*), a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*), a pannon cseres-tölgyesek (91M0) és a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) élőhelyeket, valamint a nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) és nagy höscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>) fajokat veszélyezteti – elsősorban a xilofág fajok potenciális fejlődési és tartózkodási helyeinek térfoglalás-csökkenésén keresztül.

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H=nagy M=közepes L=kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B08	Idős fák eltávolítása (kivéve a lábbonálló vagy fekvő holt fát)	H	60	A pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*), a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) élőhelyeket, valamint nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) és nagy hörcsincér (<i>Cerambyx cerdo</i>) fajokat veszélyezteti – elsősorban a xilofág fajok potenciális fejlődési és tartózkodási helyeinek térfoglalás-csökkenésén keresztül.
B12	Ritkítás (lombkoronaszintben)	H	60	A pannon cseres-tölgyesek (91M0) élőhelyet veszélyezteti – azon keresztül, hogy a megritkított állományok alatt a szeder (<i>Rubus fruticosus</i> agg.) térhódítása jellemző, mely, a természetes erdőfelújulás gátolása mellett, a gyepszint fajkészletére is negatív hatást gyakorol.
B15	Előregedett erdők csökkentését célzó erdőkezelés	H	50	A pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal (91G0*) élőhelyet, valamint a nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) és csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) fajokat veszélyezteti – tájképi veszteségen, illetve a xilofág fajok potenciális fejlődési és tartózkodási helyeinek térfoglalás-csökkenésén keresztül.
C01	Ásványkitermelés (pl. kőzet, érc, kavics, homok, kagyló)	L	2	A pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) és pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) élőhelyeket veszélyezteti – az élőhelyek megszűnésén keresztül.
E01	Utak, ösvények, vasútvonalak és a kapcsolódó infrastruktúra (pl. hidak, viaduktok, alagutak)	L	2	Az adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>) előfordulásait veszélyezteti, azáltal, hogy az utak szélesítése, az árkok karbantartása esetén sérülhetnek az egyedek.
G08	Hal- és vadállomány kezelése	H	80	Az európai száraz fenyérek (4030), a pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal (91G0*), a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*), a pannon cseres-tölgyesek

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H=nagy M=közepes L=kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				(91M0), a pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190), a meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) és a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) élőhelyeket veszélyezteti – általános felszínkárosítás és bolygatás formájában. Az intenzív túrás, taposás révén gyomosodás, jellegtelenedés figyelhető meg.
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	M	30	A pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) és meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) élőhelyeket veszélyezteti – a mirigyes bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) felújítás, illetve bármilyen bolygatás által bekövetkező terjedése által.
L02	Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében (más, mint a mezőgazdasági vagy erdészeti gyakorlatnak által okozott közvetlen változás)	M	15	Az európai száraz fenyérek (4030), a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*), a pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190), a meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) élőhelyeket, valamint az adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>) előfordulásait veszélyezteti – az élőhely záródása, a fényviszonyok romlása cserjésedést, a fajkészlet és az élőhely-szerkezet tartós megváltozását vonja magával.
A területen kívülről ható veszélyeztető tényezők				
N01	Hőmérsékletváltozás (pl. hőmérséklet növekedés és szélsőséges hőmérsékleti értékek) a klímaváltozás következtében	M	40	Európai száraz fenyérek (4030), a pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal (91G0*) és a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) élőhelyeket veszélyezteti – a számukra optimálistól eltérő hőmérsékleti viszonyok kialakulásán keresztül, mely a faállományok egészségi állapotában, a mikroklimatikus

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H=nagy M=közepes L=kis jelentőségű	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				feltételek megváltozásában, a cserje- és gyepszint szerkezetében egyaránt negatív átalakulásokat eredményez.
N02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	M	40	Az európai száraz fenyérek (4030), a pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal (91G0*), a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*), a pannon cseres-tölgyesek (91M0), a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) élőhelyeket, valamint az adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>) előfordulásait veszélyezteti – az élőhelyek és fajok számára optimálistól elmaradó vízellátottság kialakulásán keresztül.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Fő célkitűzések:

- Az európai száraz fenyő erők (4030), a pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal (91G0*), a pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel (91H0*), a pannon cseres-tölgyesek (91M0), a pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*) (6190), a meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210) és a *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150) élőhelyek állományainak megőrzése és fenntartása.
- A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű fajok, kiemelten az adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*) és a nagy hősincér (*Cerambyx cerdo*) populációinak megőrzése, stabil populációik fennmaradásának biztosítása.
- Az erdei élőhelytípusokban a homogén tér- és korszerkezet javítása.
- Az egykorú erdőfoltok kezelésénél hosszú távon a szálaló üzemmód előtérbe helyezése.
- Az őshonos fafajokból álló erdőkben a folyamatos erdőborítást biztosító erdőhasználati módok bevezetése.
- Erdei élőhelyeken az idős állományrészek, faegyedek, valamint holt faanyag mennyiségének növelése.

További célkitűzések:

- A területen található csarabos-feketeáfonyás fenyőerők megőrzése érdekében a túlzott gímszarvas és muflon állomány visszaszorítása.
- Az adriai sallangvirág termőhelyein a terület kezelőivel a kaszálások időpontjainak egyeztetése.
- A turizmussal járó taposási kár és szemetelés visszaszorítása.
- A tervezési területen a technikai sportok üzésének megakadályozása.

A terület rendeltetése:

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.
- A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

3.2. Kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok megfogalmazása a Natura 2000 terület kijelölésének alapját szolgáló élőhelyek és fajok védelmi és állomány-megerősítési szempontjainak, valamint a gazdálkodói érdekeknek az együttes figyelembevételével történt.

A javaslatok rendszere a kezelési egységekhez kapcsolódik. A kezelési egységek élőhelyi alapon, aktuális Á-NÉR (Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer) térkép feltételeihez kötötten kerültek meghatározásra. Ez utóbbi zömmel művelési ág szerinti azonosságot is jelent. Azok az élőhelyfoltok, melyekhez azonos kezelési javaslatok rendelendők, egy kezelési egységbe kerültek. A tervezés alapjaként kezelt élőhelyfoltokat kölcsönösen megfeleltettük a helyrajzi nyilvántartással és a MePAR-blokkrendszerrel. Az egyes kezelési egységekhez tartozó helyrajzi számok listáját és a MePAR-blokk kódokat a 3.2.5. b. fejezet táblázata tartalmazza.

A kezelési egységekhez kötött intézkedések két szinten kerültek meghatározásra. (1) A kötelezően betartandó előírások pontnál érintettségétől függően – a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendeletet, az érvényben lévő erdőterv rendeletet, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényt, vagy a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény szerepeltetjük. (2) A gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok közé kerültek a természetvédelmi célkitűzéseket kiemelt mértékben szolgáló, önkéntes vállaláson alapuló, támogatást magával vonó előírás-javaslatok.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervekészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések

A tervezési területen a jelen fenntartási terv céljainak elérését nem veszélyeztető, jogszerű, ill. jogerősen engedélyezett tevékenység korlátozás nélkül folytatható.

A tervezés i területen olyan beruházás, mely a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza, nem végezhető.

A művelési ág megváltoztatása csak a jobb természetességi állapot irányába javasolt. Ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése nem javasolt.

Bányatelek létesítése a tervezési terület magterület besorolású részein az Országos Területrendezési Tervről szóló törvény alapján tilos, más területeken úgy bányatelek létesítése, vagy a meglévő telek horizontális bővítése nem javasolt.

Új elektromos vezetékek létesítése során előnyben kell részesíteni a földkábelek alkalmazását. Új elektromos, vagy más nyomvonalas közmű létesítése során, vagy meglévő légvezetékek földkábelre cserélése esetén a meglévő földutak nyomvonalának használata javasolt.

A tervezési területen a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, új nyomvonalú utak kialakítása, földutak stabilizálása, vagy burkolása kizárólag a természetvédelmi kezelés elősegítése érdekében lehetséges. Az úthálózat bármilyen fejlesztése (beleértve a gyalogút hálózatot, illetve turisztikai berendezések, építmények elhelyezését) előtt szükséges a forgalomnövekedés hatásait előzetesen vizsgálni, illetve az abból fakadó – a természeti értékekre káros – hatásokat megelőzni.

Kerékpárral és lóval a tervezési terület földhivatali nyilvántartásban is szereplő, meglévő útvonalai használhatók, az útvonalakról letérni nem szabad.

A terület látogatása a napnyugtától napkelteig tartó időszakban nem kívánatos.

A tervezési területen a sátorozás egész évben tilos.

Robbanó- vagy elektromos motorral hajtott eszközökkel a tervezési terület kizárólag a gazdálkodás, természetvédelmi kezelés vagy hatósági tevékenység céljából látogatható. Községi vagy tömegsport rendezvények a hatályos jogszabályok alapján külön engedély alapján tarthatók, ezek típusának meghatározása, térbeli és időbeli korlátozása is indokolt a természeti értékek megőrzése érdekében.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető intézkedések

1. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: Kezelést nem igénylő, jó (természetközeli és természetes, ill. annak tekinthető) természetességű gyepek, fenyérek (elhelyezkedését ld. a 3.2.5. térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

E5 Csarabosok

E5×H4 Csarabosok×Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok

E5×H4×P2b Csarabosok×Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok×

Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

E5×S4 Csarabosok×Ültetett erdei- és feketefenyvesek

G2×H2 Mészkevelő nyílt sziklagyepek×Felnyíló, mészkevelő lejtő- és törmelékgyepek

H2 Felnyíló, mészkevelő lejtő- és törmelékgyepek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

4030 Európai száraz fenyérek
6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
*6240 Szubpannon sztyeppék

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Csarabbagoly (*Anarta myrtilli*), porfirbagoly (*Lycophotia porphyrea*), kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), csarab (*Calluna vulgaris*), henyé boroszlán (*Daphne cneorum*), fenyér sás (*Carex ericetorum*), dunántúli sás (*Carex fritschii*), lila csenkesz (*Festuca amethystina*), fekete áfolya (*Vaccinium myrtillus*), szőke oroszlánfog (*Leontodon incanus*), ezüstaszott (*Paronychia cephalotes*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kiemelt jelentőségű élőhelyek fennmaradása érdekében kerülni kell mindenféle beavatkozást, beleértve a gyep bármilyen használatát, kivéve a kifejezetten az élőhelyek fennmaradását elősegítő munkákat, illetve az inváziós gyomfajok megjelenése esetén azok eltávolítását.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Javasolt előírások:

- Felületés nem megengedett (GY01)
- Tárcsázás nem megengedett (GY10)
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetés és kaszálás nem végezhető, a terület kezelés nélkül történő fenntartása (GY21)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető (GY24)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)

- A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltok meghagyása (GY32)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedek vegyszeres kezelését lábon állva szükséges elvégezni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a kezelés fafajától függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) végezhető (GY34)
- A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető (VA03)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó fenyérek és gyepek kiterjedése az erdősítés (fenyő- és csertelepítés) előtti állapothoz képest rendkívül csekély, ezért ezen területek fátlanságának megőrzését javasoljuk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok elsősorban a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő fenyérek, pannon sziklagyepek és sztyepprétek megőrzése érdekében kerültek megfogalmazásra, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek és fajok hosszú távú fenntartását szolgálják.

2. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: Közepes vagy jó természetességű, átlagos vagy jó fajgazdagságú gyepek: lejtősztyepppek, rozsnokos gyepek, a fás legelők, továbbá egy mocsárrét folt (elhelyezkedését ld. a 3.2.5. térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

D34×D2 Mocsárrétek×Kékperjés rétek
H4 Erdőssztyepprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok

H4×H2 Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok×Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek
H4×OC Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok×Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
P45× E5×H4 Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek×Csarabosok×Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok
P45×L2a×L1×H4 Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek×Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Mész- és melegkedvelő tölgyesek×Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok
P45×K1 Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek×Gyertyános-kocsányos tölgyesek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

4030 Európai száraz fenyérek
6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)
91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*), harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), csarab (*Calluna vulgaris*), fenyér sás (*Carex ericetorum*), dunántúli sás (*Carex fritschii*), fekete áfolya (*Vaccinium myrtillus*), genyőte (*Asphodelus albus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek nagyon extenzív mezőgazdasági gazdasági hasznosítása javasolt. A legeltetés enyhén és időszakosan, a kaszálás legfeljebb évente egyszer ajánlott. Az extenzív használat a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja. A kezelési egység területén található gyepeken az invazív özöngyomok visszaszorítása kiemelten fontos feladat.

A kezelési egységbe tartozó kiterjedt fáslegelő maradványok változatos és fajgazdag gyepszinttel rendelkeznek, mindemellett faállományuk helyenként a természetes erdőket megközelítő térszerkezetű, igen fajgazdag és értékes élőhelyek. A gazdálkodás során fontos megőrizni ezt az adottságot, javasolt a folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő üzemmód alkalmazása, valamint az idős faegyedek megtartása, illetve a holtfa magas arányának biztosítása.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza. Erdőtervezett területek érintettsége miatt a kezelési egység területén az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény és a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendelet is kötelezően betartandó. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Javasolt előírások:

- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY18)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető (GY24)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltok meghagyása (GY32)
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha (GY42)
- Villanypásztor, a kezelési tervvel összhangban, csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulásával alkalmazható (GY57)
- Minden évben tisztító kaszálás elvégzése (GY105)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén az extenzív tájhasználat növelné a természetességet, de a jelenlegi vadsűrűség mellett annak visszaállítása nélkül is megőrizhető a jelenlegi természetességi állapot.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységhez tartozó közepes és jó természetességű, átlagos és jó fajgazdagságú gyepeken a természetességi állapot fenntartása, még inkább javítása, érdekében a tájhasználat (extenzív legeltetés vagy/és kaszálás) további fenntartása vagy, annak hiánya esetén, újbóli bevezetése javasolt. Ezek a területek tájképi szempontból is kiemelkedő értékűek a fás legelők természetvédelmi értéke kimagasló. A művelés (visszaállítása) várhatóan meggátolja az öznfajok további térnyerését is.

3. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: Erősen leromlott természetességű, honos és inváziós fűszárú fajokkal cserjésedő, zárt szárazgyepek és cserjések, illetve gyengén regenerálódott gyepek, valamint felhagyott és becserjésedett bányák (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

OC Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

OC×OD×P2b Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek×Lágyszárú évelő özönfajok
állományai×Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

OC×P2b Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek×Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

OC×RA Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek×Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések×Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

P2b×S6 Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések×Nem őshonos fafajok spontán
állományai

U6×E5 Nyitott bányafelületek×Csarabosok

U6×P2b×RC Nyitott bányafelületek×Galagonyás-kökényes-borókás száraz
cserjések×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

U6×S6 Nyitott bányafelületek×Nem őshonos fafajok spontán állományai

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett élőhely.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Nincs érintett faj.

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), csarab (*Calluna vulgaris*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó területeken a legeltetés és/vagy kaszálás, illetve az ezeket megelőző, kiegészítő cserjeirtás a megfelelő használati mód.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Javasolt előírások:

- Tárcsázás nem megengedett (GY10)
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetéhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető (GY24)
- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat meghagyása (GY32)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket vegyszeres kezelést lábon állva szükséges elvégezni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a kezelés fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) végezhető (GY34)
- A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY44)
- Március 15. és május 31. között a legeltetés nem megengedett (GY46)
- Villanypásztor, a kezelési tervvel összhangban, csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulásával alkalmazható (GY57)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67)
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jóságállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)
- A fás legelő fainak felújítását a megjelenő újulat megőrzésével, a vadak és legelő állatok elleni megvédésével szükséges biztosítani (GY123)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén lévő, erősen leromlott vagy gyengén regenerálódott gyepeken a rendszeres kaszálás esetleg legeltetés segítheti a természetesség növelését. Javasoljuk az extenzív tájhasználat visszaállítását azokon a gyepeken is, ahol az jelenleg szünetel.

Ugyanebbe a körbe tartozik a szántó művelési ágú Sümeg 092/6c földrészlet, melynek gyepké minősítése javasolt.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén található erősen leromlott vagy gyengén regenerálódott gyepeken a gyepek természetességének javítása az extenzív tájhasználat feltételeinek megteremtése után, rendszeres használat (extenzív legeltetés és/vagy kaszálás) valósítható meg.

4. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület kiemelkedő természetvédelmi jelentőségű erdőterületei közül a cseres- és gyertyános-tölgyesek, mészkedvelő-tölgyesek, tölgyes jellegű sziklaerdők és mészkerülő gyertyános-tölgyesek és bükkösök biodiverzitás-védelmi szempontból kiemelt jelentőséggel bíró, legjobb természetességi állapotú, természetvédelmi szempontból kiemelt figyelmet érdemlő állományai (elhelyezkedését ld. a 3.2.5. térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

K1a Gyertyános-kocsányos tölgyesek
K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
K7a Mészkerülő bükkösök
L1 Mész- és melegkedvelő tölgyesek
L1×L2a×H4×H2 Mész- és melegkedvelő tölgyesek×Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok×Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek
L1×RC×P8 Mész- és melegkedvelő tölgyesek×Óshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők×Vágásterületek
L2a Cseres-kocsánytalan tölgyesek
LY4 Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők
M1×H2×G2 Molyhos tölgyes bokorerdők×Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek
P45 Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

9110 Mészkerülő bükkösök (*Luzulo-Fagetum*)

9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön
91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*
91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens-szel*
91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*), sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), havasi cincér (*Rosalia alpina*), gyászscincér (*Morimus funereus*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*), nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Magyar púposszövő (*Phalera bucephaloides*), magyar faaraszoló (*Paraboarmia viertlii*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), közönséges törpedenevér (*Pipistrellus pipistrellus*), szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*), csarab (*Calluna vulgaris*), fenyér sás (*Carex ericetorum*), dunántúli sás (*Carex fritschii*), fekete áfolya (*Vaccinium myrtillus*), molyhos nyír (*Betula pubescens*), Gáyer-berkenye (*Sorbus gayeriana*), Balatoni berkenye (*Sorbus balatonica*), epergyöngyike (*Muscari botryoides*), gombos varjúköröm (*Phyteuma orbiculare*), dombi ibolya (*Viola collina*), dunai csillagvirág (*Scilla vindobonensis*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység és a folyamatban lévő erdőfelújítások kivételével. Biztosítani kell a folyamatos erdőborítást, őshonos fafajok esetében az egészségügyi fakitermelés is mellőzendő. Javasolt a folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő üzemmód alkalmazása, valamint az idős faegyedek, illetve a holtfa magas arányának megtartása. Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód bevezetése szükséges. A kiemelt jelentőségű élőhelyek fennmaradása érdekében kerülni kell mindenféle emberi beavatkozást. Kivételt a 84. út melletti erdőrészetek (Sümeg 86B, 85A, 96A) a közúti közlekedésre közvetlen veszélyt jelentő és a kijelölt gyalogutakra dőlt fák utakról való eltávolítása jelenthet (balesetmegelőzési okból, az adott út járhatóságának biztosítása érdekében, a faanyagnak az adott útszakasz mentén hagyásával).

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészetekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a Keszthelyi-hegység erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes 2013.január 1. - 2022. december 31.), valamint a Tapolcai erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes: 2017. január 1. –

2026. december 31.)], továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény új végrehajtási rendelete (61/2017. (XII. 22.) FM rendelet) tartalmazza. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet valamint a 2016. évi k ö r z e t i erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló k ö r z e t i erdőtervezési keret értékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendelet, illetve a hatályos erdőterv előírásai is kötelező érvényűek adott kezelési egység vonatkozásában. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező. A gyeperületfoltokra a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Javasolt előírások:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közeli nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása (E21)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása (E75)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása (E78)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében időbeli korlátozás alkalmazása (E80)
- Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- A területen szóró, vadetető, szóó nem létesíthető (VA03)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékeit jelentő, változatos erdei élőhelyek (cseres- és gyertyános-tölgyesek, mészkerülő-tölgyesek, tölgyes jellegű sziklaerdők és mészkerülő gyertyános-tölgyesek és bükkösök) és az azok területén előforduló védett, fokozottan védett növény- és állatfajok megőrzése érdekében kerültek meghatározásra. A természetvédelmi szempontból legértékesebb foltok esetében a megőrzés, a természetes folyamatok érvényre juttatása indokolt. Ezek a területek referenciaként szolgálhatnak és tájképi szempontból is kiemelkedő értékűek (idős állományok). Az élőhelyek zoológiai szempontból is kiemelt jelentőségűek (ld. érintett állatfajok).

5. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: Nagyrészt fatermelési célú, jó termőhelyen álló szálerdők, a cseres- és gyertyános tölgyesek többsége tartozik ebbe a kezelési egységbe (elhelyezkedését ld. a 3.2.5. térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

K1a Gyertyános-kocsányos tölgyesek

K1a×RC Gyertyános-kocsányos tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek

K2×RC Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

K2×RC×P8 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők×Vágásterületek

L2a Cseres-kocsánytalan tölgyesek

L2a×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

L2a×RC×P8 Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők×Vágásterületek

L2a×S3 Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Egyéb tájidegen lombos erdők

L2a×S4 Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Ültetett erdei- és feketefenyvesek
L2a×S4×P1 Cseres-kocsánytalan tölgyesek×Ültetett erdei- és feketefenyvesek×Óshonos
fafajú fiatalosok
L2b Cseres-kocsányos tölgyesek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal
91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*),
kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), havasi
cincér (*Rosalia alpina*), gyászscincér (*Morimus funereus*), közönséges denevér (*Myotis
myotis*), kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*), nyugati piszedenevér
(*Barbastella barbastellus*), adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Fekete harkály (*Dryocopus martius*), közönséges törpedenevér (*Pipistrellus pipistrellus*),
szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*), csarab (*Calluna vulgaris*), dunántúli sás
(*Carex fritschii*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A jelenleg homogén korösszetételű erdőállományok esetében a gazdálkodás során javasolt a
mozaikosan változatos koreloszlás és ez által változatos térszerkezet kialakítása, így egyszerre
biztosítható az erdőállományok hozama, jobb egészségi állapota és állékonysága, valamint
fajgazdagsága is.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás- javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a Keszthelyi-
hegység erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes 2013.január 1. - 2022. december
31.), valamint a Tapolcai erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes: 2017. január 1. –
2026. december 31.), továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és
az erdőgazdálkodásról), valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
szóló XXXVII. törvény új végrehajtási rendelete (61/2017. (XII. 22.) FM rendelet) tartalmazza.
Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló
275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, az
erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény
végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet valamint a 2016. évi k örzeti

erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló környezeti erdőtervezési keret értékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendelet, illetve a hatályos erdőterv előírásai is kötelező érvényűek adott kezelési egység vonatkozásában. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Javasolt előírások:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel) (E13)
- A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása (E16)
- Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni (E35)
- Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A mikroélőhelyek fenntartása (E39) *Megjegyzés: a mikroélőhelyeket hagyásfa csoportok és biotópfák jelentik.*
- Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása (E57)
- A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása (E69)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása (E75)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani (VA02)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület gazdálkodási szempontból leginkább érintett erdei élőhelyeinek és az azokhoz kötődő fajoknak a fenntartása és megőrzése érdekében kerültek meghatározásra. A gazdasági hasznosítás során kíméletes, az élőhely talajára, lágyszárú növényzetére és állatvilágára a lehetőség szerinti legkisebb károsító hatást kifejtő módszereket kell alkalmazni, illetve a gazdálkodás térbeli és időbeli rendjének meghatározása során az élőhely értékeire, azok fenntartására figyelemmel kell lenni. A területen élő védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű állatfajok (ld. érintett állatfajok) fennmaradása érdekében szükséges a megfelelő mennyiségű odvas, illetve holt fa visszahagyása.

6. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-6

(b) Kezelési egység meghatározása: Idegenhonos fafajok dominálta erdők (elhelyezkedését ld. a 3.2.5. térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

- K2×RC×S4 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők×Ültetett erdei- és feketefenyvesek
- K2×RDb Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők
- K2×S3 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Egyéb tájidegen lombos erdők
- K2×S4 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek×Ültetett erdei- és feketefenyvesek
- L1×S4 Mész- és melegkedvelő tölgyesek×Ültetett erdei- és feketefenyvesek
- L1×S4×H2×G2 Mész- és melegkedvelő tölgyesek×Ültetett erdei- és feketefenyvesek×Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek×Mészkedvelő nyílt sziklagyepek
- L1×S4×P1 Mész- és melegkedvelő tölgyesek×Ültetett erdei- és feketefenyvesek×Őshonos fafajú fiatalosok
- RC Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
- RC×S1×P1 Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők×Ültetett akácok×Őshonos fafajú fiatalosok
- S1 Ültetett akácok
- S3 Egyéb tájidegen lombos erdők
- S3×S4 Egyéb tájidegen lombos erdők×Ültetett erdei- és feketefenyvesek

S4 Ültetett erdei- és feketefenyvesek

S4×OC Ültetett erdei- és feketefenyvesek×Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal

91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel

91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*), gyászszincér (*Morimus funereus*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), nyugati pizsedenevér (*Barbastella barbastellus*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Fekete harkály (*Dryocopus martius*), közönséges törpedenevér (*Pipistrellus pipistrellus*), csarab (*Calluna vulgaris*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A gazdálkodás során törekedni kell a természetszerű szerkezettel, faállománnyal és korösszetétellel jellemezhető állományok kialakítására, a spontán és ültetett idegenhonos fajok visszaszorítására. Az átmeneti üzemmód bevezetésével a fakitermelések a kedvező természetes erdődinamikai folyamatra alapozva kerülnek végrehajtásra, ezzel az erdő természetességi állapota javítható.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a Keszthelyi-hegység erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes 2013.január 1. - 2022. december 31.), valamint a Tapolcai erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes: 2017. január 1. – 2026. december 31.), továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény új végrehajtási rendelete (61/2017. (XII. 22.) FM rendelet) tartalmazza. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keret értékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendelet, illetve a hatályos erdőterv előírásai is kötelező érvényűek

adott kezelési egység vonatkozásában. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Javasolt előírások:

- A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása (E29)
- Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is (E30)
- A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolításai (E31)
- Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal (E51)
- A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével (E95)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére javasolt, a spontán és ültetett idegenhonos fajok visszaszorítását célzó előírásjavaslatok megvalósulása némely részterületek esetében az élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés tárgykörébe tartoznak.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén található jellegtelenebb, gyengébb természetességű erdőterületek megfelelő gazdálkodási módok alkalmazása esetén, hosszútávon természetközeli fajkészletű és állapotú erdőállományokká alakíthatók, melyek további kíméletes használata a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok lokális előfordulásainak és állományainak megerősítését biztosíthatják.

7. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-7

(b) Kezelési egység meghatározása: Művelt bányák (elhelyezkedését ld. a 3.2.5. térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

U6×P2b×RC Nyitott bányafelületek×Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett élőhely.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Nincs érintett faj.

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Nincs érintett faj.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Nem adhatók meg kötelezően betartandó előírások.

Javasolt előírások:

Nem adhatók meg kötelezően betartandó előírások.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kezelési javaslatok nem kerültek megfogalmazásra.

8. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-8

(b) Kezelési egység meghatározása: Nyiladékok, erdei utak (elhelyezkedését ld. a 3.2.5. térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

H2 Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek

H4×OC×OD×P2b Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok×Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek×Lágyszárú évelő özőnfajok állományai×Galagonyás-kökényesborókás száraz cserjések

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

*6240 Szubpannon sztyeppék

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*), sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Erdei béka (*Rana dalmatina*), barna varangy (*Bufo bufo*), csarab (*Calluna vulgaris*), dunántúli sás (*Carex fritschii*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységhez tartozó, természetes és féltermészetes gyepekkel borított nyiladékok, út- és erdőszegélyek, melyek területén a jelenlegi élőhely-szerkezetet fenntartó kezelések (kaszálás, szárzúzás, inváziós lágú- és fásszárúak visszaszorítása, cserjeirtás honos cserjefajok egyes foltjainak meghagyásával) folytatása szükséges.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelező érvényű előírásokat kiemelten a körzeti erdőterv tartalmazza, továbbá a 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról.

Javasolt előírások:

- A gyepék természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető (GY24)
- Nem speciális növényvédőszer kijuttatása esetén az inváziós fűszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (Gy27)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltok meghagyása (GY32)
- Legalább 2 évente tisztító kaszálás elvégzése (GY106)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a kezelési egységbe tartozó, ökológiai folyó szereppel bíró részterületek természeti állapotának és funkciójának megőrzését, valamint az inváziós fajok terjedésének megakadályozását célozzák.

9. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-9

(b) Kezelési egység meghatározása: Szántók, vadföldek (elhelyezkedését ld. a 3.2.5. térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

T1-T10 Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák-Fiatal parlag és ugar

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett élőhely.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Nincs érintett faj.

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Nincs érintett faj.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységhez tartozó foltok vadföldként hasznosítottak, melyeken legalább időszakosan szántóföldi művelés folyik (vannak nagy kiterjedésű parlagok is), mely nem veszélyezteti a közösségi jelentőségű fajokat és élőhelyeket. Művelési ág megváltoztatása szántóból gyepre támogatható. A szántóföldi művelés során szükséges a szomszédos élőhelyeken előforduló jelölő fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vétele.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Jelenleg nincsenek érvényben Natura 2000 területen található szántókra vonatkozó kötelező előírások.

Javasolt előírások:

- A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni (SZ09)
- A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédő szer mentes táblaszegély elhagyása, a táblaszegélyben szükség esetén mechanikai gyomirtás végzése. (SZ15)
- Szántó füves élőhellyé alakítása spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását (SZ53)
- Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyep kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék használata tilos, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vethetők (SZ67)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A javasolt gyepre alakítás egyes részterületek esetében az élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés tárgykörébe tartoznak.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok célja, hogy az intenzíven kezelt szántóterületen folyó gazdálkodás a lehető legkisebb mértékben veszélyeztesse a környező természetvédelmi jelentőséggel bíró élőhelyek állapotát. A szántóterületek a tervezési területen előforduló jelölő élőhelyek és fajok előfordulásával nem fednek át. Az önkéntesen vállalható előírások részben a lokális ökológiai folyosók megerősítésén keresztül szándékozik szolgálni általános biodiverzitás-védelmi célokat.

10. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-10

(b) Kezelési egység meghatározása: Patakok, vízállások (elhelyezkedését ld. a 3.2.5. térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

OA Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
U9 Állóvizek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett élőhely.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*), nyugati pisedenevér (*Barbastella barbastellus*)

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Közönséges törpedenevér (*Pipistrellus pipistrellus*), szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A gazdálkodásba az általános természetvédelmi, vizes élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelvek is kerüljenek beépítésre. A gazdálkodás során csak olyan tevékenység legyen

folytatható, mely a természetes fajösszetételű és szerkezetű növényzet mind nagyobb területen való fenntartását, illetve a természetközeli összetétellel bíró vízi életközösségek fenntartását biztosítja.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egység nagyobb részére jelenleg nincsenek érvényben vonatkozó kötelező előírások, a gyepes élőhelyekre vonatkozó kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről), ill. 42/2014. (IV. 14.) VM rendelet tartalmazza.

Javasolt előírások:

- Idegenhonos halfajok visszaszorítása kötelező, idegenhonos halfaj telepítése tilos (V19)
- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező (GY107)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a vizekkel rendelkező élőhelyek általános állapotának és ökológiai szerepének megőrzését és javítását célozzák. Az ide tartozó élőhelyfoltok alapvetően vízhiányosak, azonban a nedvesebb mikroklimát igénylő fajok, valamint a helyi denevérfauna vízigényének kielégítése szempontjából jelentősek. Utóbbiak miatt az élőhelyek morfológiai viszonyainak fenntartása kiemelten fontos.

10. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE-11

(b) Kezelési egység meghatározása: Kezelést, korlátozást nem igénylő élőhelyek (elhelyezkedését ld. a 3.2.5. térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

U4 Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók
U11 Út- és vasúthálózat

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett élőhely.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Nincs érintett faj.

Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Nincs érintett faj.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok*Kötelezően betartandó előírások:*

Az általános részben megtalálhatókon túl további kötelezően betartandó előírások nincsenek.

Javasolt előírások:

Az általános részben megfogalmazottakon túl további javaslatokat nem tettünk.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Kezelési javaslatok nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kezelési javaslatok nem kerültek megfogalmazásra.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

A tervezési területen élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve – a KE-6 és KE-9 egységeknél tett egyes javasolt előírások megvalósulása esetén inváziós fafajok állományai helyén létrejövő természetközeli erdőterületek, illetve szántóterületeken felhozott gyepek formájában történhetnek élő helyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés témakörébe tartozó beavatkozások.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*)

Tekintettel arra, hogy útmenti állományokról van szó, érdemes a Nemzeti Közlekedési Hatóság útszéli kaszálásának idejét magaszórás utánra időzíteni. Az Úrbéri erdőszház környezetében lévő állomány esetében az Budapesti Erdőgazdaság Zrt. Uzsai Erdészetiével való egyeztetés szükséges.

Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Élőhelyein kerülni kell a nagy kiterjedésű véghasználatokat. Előnyben kell részesíteni az állandó erdőborítást biztosító üzemmódokat. A végvágással érintett erdők esetében az előírt hagyásfacsoportok, hagyásfa-hálózat megtartása elsődleges feladat.

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

Élőhelyein kerülni kell nagy kiterjedésű véghasználatokat. Előnyben kell részesíteni az állandó erdőborítást biztosító üzemmódokat. A faj számára fontosak a napos, meleg erdőszélek, tisztásokon, gyepekben lévő tölgy hagyásfák. Élőhelyein, az erdőszéleken és tisztásokon lévő csúcsszaradt, száradt tölgyfákat kímélni kell, ezeken a részterületeken egészségügyi termelést sem szabad végezni. A végvágással érintett erdők esetében az előírt hagyásfacsoportok, hagyásfa-hálózat megtartása elsődleges feladat.

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)

Az erdei tisztások és szegélyek beerdősülését, kiszáradását, valamint élőhelyein a növényvédőszeres, különösen rovarirtószeres nagy területre történő kijuttatását meg kell előzni.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

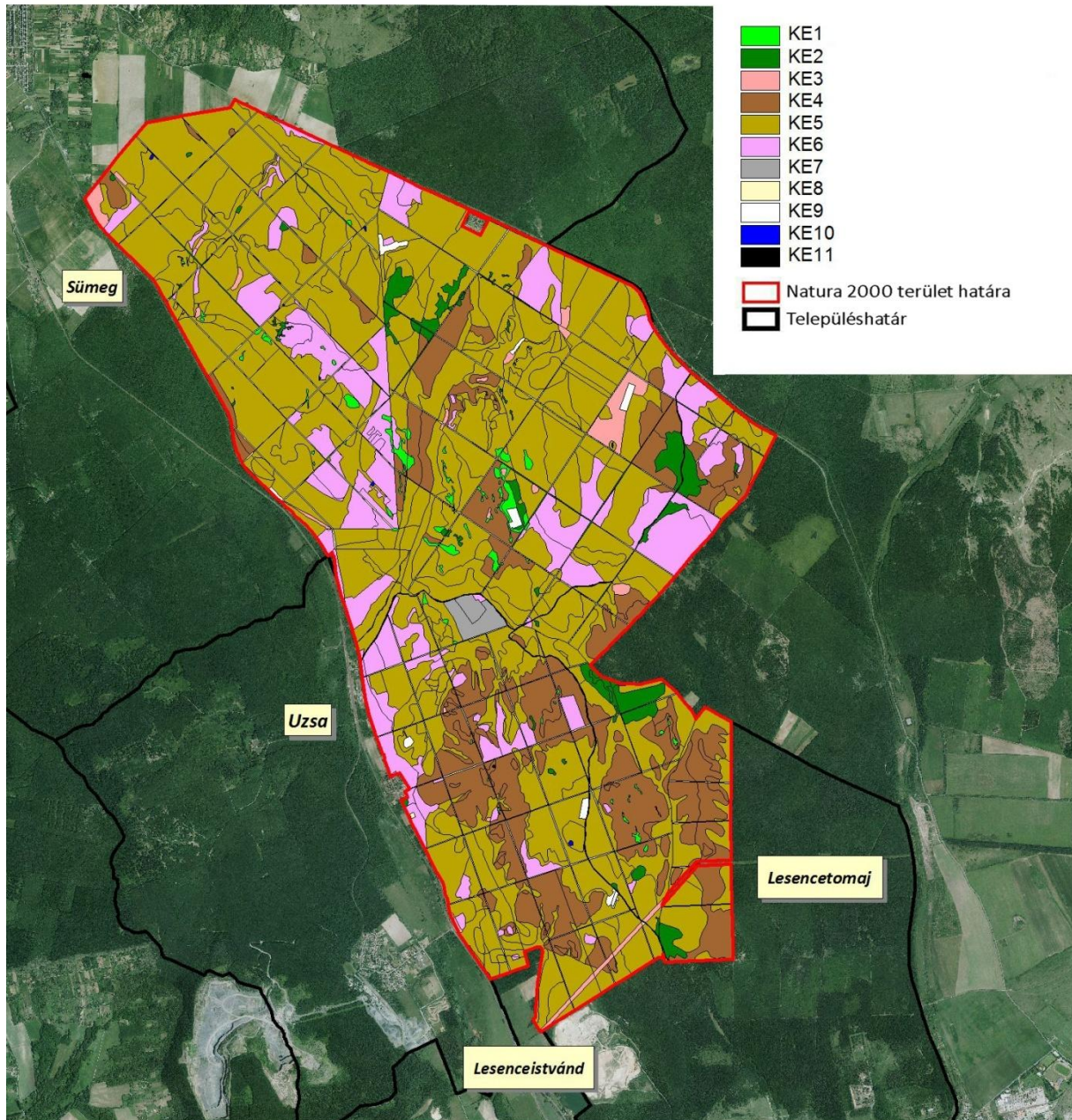
A közösségi jelentőségű élőhelytípusok Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) alapján végzett monitorozása javasolt. Javasolt továbbá az adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*) állományainak és veszélyeztettségének figyelemmel kísérése.

Indokolt volna a tölgyesek speciális mikroélőhelyeihez kötődő fajok, mint a kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), a skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*) és a gyászscincér (*Morimus funereus*) további jelenlét-hiány monitorozása, illetve az állományméretek rendszeres nyomon követése. Ugyancsak indokolt a tervezési terület denevér-faunájának és az abban bekövetkező változások vizsgálata.

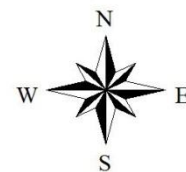
3.2.5. Melléklet

3.2.5. a. A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

3.2.5.a. Az Uzsa-erdő (HUBF20029) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve 2020 A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

0 1 Kilometers

Készítette:

**Dr. Bauer Norbert, Dr. Bódis Judit,
Dr. Kenyeres Zoltán és Békássy Gábor**

3.2.5. b. A kezelési egységekhez kötött intézkedések hrsz és MePAR megfeleltetése

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (ha)	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett erdőrészletek	Érintett MEPAR-blokkok
KE-1	Kezelést nem igénylő, jó természetességű gyepek, fenýérek	23,22	Lesenceistvánd 026/5, 030/, 031/2, Sümeg 092/5, 092/6a, 092/6b	Lesenceistvánd 4B, 11A, 13B, 14B, 16B Sümeg 100A, 136C, 137C, 137D, 138B, 139TI, 24A, 24NY, 25A, 25D, 25F, 25NY, 28A, 28B, 28TI 1, 28TI 2, 29C, 29TI 1, 29TI 2, 32TI 1, 32TI 2, 36D, 70A, 75C, 79E, 87A, 87B, 87TI, 88D, 93D, 93NY, 94A, 94NY, 95A, 95NY, 98NY, 99A	X01LH-E-18, X40D9-4-18, X4J09-8-18, XCML9-7-18, XCQ09-P-18, XD1L9-M-18, XD569-C-18
KE-2	Közepes és jó természetességű gyepek	71,92	Lesenceistvánd 026/5, 030/, 031/2, Lesencetomaj 064/, Sümeg 092/5, 092/6a, Uza027/2	Lesenceistvánd 13B, 14D, 14VF, 15A, 16B, 17VF, 27TI 1, 27TI 2, 28TI Lesencetomaj 16TI, 137C, 137NY, 139A, 25A, 25VI, 26B, 27NY 2, 28NY, 28TI 1, 30A Sümeg 30B, 30D, 30NY, 30TI, 31E, 31TI, 32NY, 33TI, 34E, 34NY, 34TI 1, 34TI 2, 36A, 36B, 36C, 36NY 1, 37B, 37E, 37NY, 37TI, 39A, 41CE, 65A, 67TN, 70A, 70NY, 71C, 71NY, 72VF, 76NY, 77TI, 78NY, 79NY, 80CE 2, 86A, 88A, 88B, 88C Uza 221TI	X01LH-E-18, X2UL9-4-18, X30D9-3-18, X36D9-9-18, X3FT9-Y-18, X3ML9-X-18, X3Q09-E-18, X42T9-L-18, X47L9-K-18, X4K69-H-18, X7K69-L-18, XCML9-7-18, XD569-C-18, XF40H-D-18
KE-3	Erősen leromlott természetességű gyepek	35,29	Lesenceistvánd 026/5, 030/, 031/1, 031/2, Sümeg 092/5, 092/6a, Sümeg092/6b, Sümeg092/6c, Sümeg 092/6f, Uza027/2	Lesenceistvánd 20TN, 27NY, 29NY 2, 32NY, 89H, 89TI, 8F, 90NY2 Sümeg 138VF, 139VF, 27TN, 28C, 28TI 1, 28TI 2, 31CE, 35VF, 36CE 3, 36TI, 39B,	X01LH-E-18, X2VT9-C-18, X3FT9-Y-18, X3Q09-E-18, X42T9-L-18, X4J09-8-18, X6569-5-18, X7K69-L-18, X7Q09-K-18, XCML9-7-18, XD569-C-18, XF40H-D-18, XF56H-M-18, XFFTH-K-18, XY1LH-E-18

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (ha)	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett erdőrészek	Érintett MEPAR-blokkok
KE-3				66VF, 67VF, 71VF, 78A, 79TN, 97NY 1 Uzsa210TI	
KE-4	Természetvédelmi szempontból kiemelt figyelmet érdemlő erdőállományok	452,11	Lesenceistvánd 026/5, 030/, 031/1, 031/2, Lesencetomaj 064/, 065/, 069/, 070/, 071/, Sümeg 092/5, 092/6a	Lesenceistvánd 10C, 11A, 11NY, 12A, 12B, 13B, 14B, 14E, 16A, 16B, 16NY, 17A, 17B, 17NY, 18A, 19A, 20A, 20B, 20NY, 21B, 22B, 22NY, 23A, 23C, 24A, 26A, 26B, 27A, 28C, 28E, 29A, 29D, 29E, 31A, 31NY, 32A, 5B, 6A, 6B, 6D, 7B, 7D, 89C, 8F, 8NY, 90A, 90D, 90H Lesencetomaj 15A, 16B, 1A, 5A, 6A Sümeg 137D, 139A, 24A, 25D, 25F, 26D, 27D, 28A, 29C, 29D, 30C, 31A, 31B, 31D, 33B, 34A, 34B, 34C, 34D, 34E, 34G, 35C, 36A, 36I, 39A, 40C, 64A, 65A, 67A, 77C, 85A, 85B, 86B, 89C	X01LH-E-18, X2UL9-4-18, X3569-2-18, X3FT9-Y-18, X3ML9-X-18, X41L9-C-18, X42T9-L-18, X47L9-K-18, X4J09-8-18, X4K69-H-18, X60D9-6-18, X7K69-L-18, XCML9-7-18, XD569-C-18, XF40H-D-18, XF56H-M-18, XFFTH-K-18, XY1LH-E-18
KE-5	Fatermelési célú, jó termőhelyen álló erdők	1703,35	Lesenceistvánd 024/1b, 024/2, 025/1, 025/2, 026/1, 026/2, 026/4, 026/5, 030/, 031/1, 031/2, Lesencetomaj 064/, 065/, 069/, 070/, 071/, Sümeg 0128/11, 092/5, 092/6a, 092/6b, 092/6c, 092/6d, 092/6f, Uzsa027/2	Lesenceistvánd 10B, 10C, 11A, 11B, 12A, 12B, 12C, 13A, 13B, 14C, 14E, 15A, 16A, 16B, 16C, 17A, 17B, 18A, 18B, 19A, 19B, 1A, 1B, 1C, 1D, 20A, 20C, 21B, 21C, 22A, 22B, 23A, 23B, 23C, 24A, 24B, 25A, 25B, 26A, 26B, 27A, 27C, 27D, 27E, 28A, 28B, 28C, 28D, 28E, 29A, 29B, 29C, 29D, 29E, 29F, 31A, 32A, 32B, 32C, 3A, 3B, 3C, 4A, 4B, 4D, 5A, 5C, 6A, 6B, 6C, 6D, 6NY 2, 7A, 7B, 7C, 7D, 89A, 89C, 89D, 89E, 89F, 89G, 89I, 8A,	X01LH-E-18, X2NT9-5-18, X2UL9-4-18, X2VT9-C-18, X30D9-3-18, X3569-2-18, X36D9-9-18, X3FT9-Y-18, X3ML9-X-18, X3Q09-E-18, X40D9-4-18, X41L9-C-18, X42T9-L-18, X47L9-K-18, X4J09-8-18, X4K69-H-18, X4TD9-X-18, X5R69-Q-18, X5TD9-Y-18, X60D9-6-18, X7K69-L-18, XCML9-7-18, XCQ09-P-18, XD1L9-M-18, XD569-C-18, XF40H-D-18, XF56H-M-18, XFFTH-K-18, XY1LH-E-18

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (ha)	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett erdőrészletek	Érintett MEPAR-blokkok
KE-5				8B, 8C, 8D, 8E, 8G, 90B, 90C, 90D, 90E, 90F, 90G, 90H, 90I, 90J, 90K, 9B, 9C, 9D Lesencetomaj 15A, 15B, 16A, 16B, 16C, 1A, 1B, 1C, 26F, 5A, 5B, 6A Sümeg 100A, 136B, 136C, 137A, 137B, Smeg137C, Smeg137D, Smeg138A, 138B, 138C, 138D, 139A, 139B, 139C, 24A, 24B, 25A, 25B, 25C, 25E, 25G, 26A, 26B, 26D, 26E, 27A, 27B, Sümeg 100A, 136B, 136C, 137A, 137B, 137C, 137D, 138A, 138B, 138C, 138D, 139A, 139B, 139C, 24A, 24B, 25A, 25B, 25C, 25E, 25G, 26A, 26B, 26D, 26E, 27A, 27B, 27C, 27D, 27E, 28B, 28C, 28D, 29A, 29C, 30B, 30D, 31B, 31C, 31D, 31E, 31TI, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E, 32F, 33A, 34B, 34D, 34E, 34F, 35A, 35B, 35C, 35D, 35E, 35F, 35G, 35VF, 36B, 36C, 36CE 1, 36CE 2, 36D, 36E, 36F, 36G, 36H, 36I, 36J, 37A, 37B, 37C, 37D, 37E, 37F, 38B, 38C, 39A, 39B, 39C, 39D, 39E, 40A, 40B, 40C, 40D, 40F, 41A, 41B, 41C, 41NY, 63A, 64A, 65A, 66A, 66B, 67A, 67C, 70A, 70B, 71A, 71B, 71C, 72A, 72B, 72C, 73A, 73B, 74A, 74B, 75A, 75B, 75C, 76A 1, 76A 2, 76B, 76C, 76D,	

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (ha)	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett erdőrészletek	Érintett MEPAR-blokkok
KE-5				77A, 77B, 77C, 78A, 78B, 79A, 79C, 79D, 79E, 79F, 79TN, 80A, 80B, 80CE 1, 80CE 2, 80NY, 86A, 87A, 87B, 88B, 88C, 88E, 89A, 89B, 90A, 90B, 90C, 91A, 92B, 92C, 93A, 93B, 93C, 94A, 94B, 95A, 96A, 96B, 97A, 97B, 98A, 99A, 99C Uzsa221C	
KE-6	Idegenhonos fajok dominálta erdők	339,08	Lesenceistvánd 023/, 024/1a, 024/1b, 026/5, 030/, 031/1, 031/2, Sümeg 092/5, 092/6a, 092/6d, 092/6f, Uzsa 027/1, 027/2	Lesenceistvánd 10A, 12A, 12B, 12C, 13A, 14A, 1D, 1TI, 20B, 21A, 21B, 22B, 24A, 27B, 29E, 2A, 2B, 3A, 3B, 4C, 7A, 7C, 89B, 8A, 8B, 90D, 90F, 90G, 9A Sümeg 100A, 136A, 139A, 26B, 26E, 27B, 28B, 28D, 29B, 32B, 33A, 33B, 33D, 34B, 34E, 37CE, 38A, 39B, 40A, 40C, 40E, 41B, 67B, 71B, 73B, 74A, 76A 1, 77A, 78B, 79A, 79B, 88A, 88C, 88D, 92A, 93A, 94B, 94C, 98A, 98B, 98C, 98D, 99A, 99B, 99C Uzsa202A, 202B, 209A, 210A, 221A, 221B	X01LH-E-18, X2NT9-5-18, X2UL9-4-18, X2VT9-C-18, X30D9-3-18, X3569-2-18, X36D9-9-18, X3FT9-Y-18, X3ML9-X-18, X3Q09-E-18, X40D9-4-18, X41L9-C-18, X42T9-L-18, X47L9-K-18, X4J09-8-18, X4K69-H-18, X4TD9-X-18, X5R69-Q-18, X60D9-6-18, XCML9-7-18, XFFTH-K-18, XY1LH-E-18
KE-7	Művelt bányák	14,56	Lesenceistvánd 026/4, 026/5	Lesenceistvánd 4TN	X60D9-6-18
KE-8	Nyiladékok, erdei utak	61,91	Lesenceistvánd 026/5, 030/, 031/1, 031/2, Lesencetomaj 064/, 065/, 069/, 070/, 071/, Sümeg092/5, 092/6a, 092/6b, Uzsa027/2, 028/7, 029/	Lesenceistvánd 10NY, 11NY, 12NY, 13NY, 14NY 1, 14NY 2, 15NY, 16NY, 17NY, 18NY 1, 18NY 2, 19NY, 20NY, 21NY, 22NY, 23NY, 24NY, 25NY, 26NY, 27NY, 28NY 1, 28NY 2, 29NY 1, 2NY, 31NY, 3NY, 4NY, 5NY 1, 5NY 2, 6NY 1,	X01LH-E-18, X2NT9-5-18, X2UL9-4-18, X2VT9-C-18, X3569-2-18, X3FT9-Y-18, X3ML9-X-18, X3Q09-E-18, X40D9-4-18, X41L9-C-18, X42T9-L-18, X47L9-K-18, X4J09-8-18, X5R69-Q-18, X5TD9-Y-18, X60D9-6-18, X7K69-L-18, XCML9-7-18, XD1L9-M-18, XD569-C-18,

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (ha)	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett erdőrészletek	Érintett MEPAR-blokkok
KE-8				6NY 2, 7NY, 89NY, 8NY, 90NY 1, 9NY Lesencetomaj 15NY, 16NY, 1NY, 24NY, 25NY, 5NY, 6NY, 7NY Sümeg 136NY, 137NY, 138NY, 139NY, 24NY, 25NY, 26NY 1, 26NY 2, 27NY 1, 27NY 3, 28NY, 29NY, 31NY, 32NY, 33NY 1, 33NY 2, 34NY, 35NY, 36D, 36NY 2, 37NY, 38CE 1, 38CE 2, 38NY, 38TI 1, 39CE 1, 39NY, 40CE, 40NY, 41NY, 63NY, 64NY, 65NY, 66NY, 67NY, 70NY, 71NY, 72NY, 73NY, 74NY, 75NY, 76NY, 77NY, 78NY, 79NY, 80NY, 85NY, 86NY, 87NY, 88NY, 89NY, 90NY, 93NY, 94NY, 95NY, 96NY 1, 96NY 2, 97NY 2, 98NY, 99NY Uzsa202NY, 209NY, 210NY	XF40H-D-18, XFFTH-K-18, XY1LH-E-18
KE-9	Szántók, vadföldek	9,78	Lesenceistvánd 026/5, 030/, 031/2, Sümeg092/6a, 092/6d	Lesenceistvánd 10EY, 25VF, 28VF Sümeg 28TI 1, 35VF, 36VF, 37VF	X36D9-9-18, X41L9-C-18, X42T9-L-18, X60D9-6-18, X7K69-L-18, XD569-C-18, XFFTH-K-18, XFVTH-Y-18, XH2TH-6-18
KE-10	Patakok, vízállások	0,95	Lesenceistvánd 025/1, 025/2, 030/, Sümeg 092/6a	Lesenceistvánd 25A Sümeg 66A, 75NY, 88C, 88D, 88E, 91A, 99A	X4J09-8-18, X2VT9-C-18, X36D9-9-18, X3ML9-X-18, X42T9-L-18, XFFTH-K-18
KE-11	Kezelést, korlátozást nem igénylő élőhelyek	7,60	Lesenceistvánd 026/2, 026/4, 026/5, 030/, 031/2, Lesencetomaj 064/, Sümeg 092/6a, Uzsa 027/1, 027/2	Lesenceistvánd 14ÚT, 17ÚT, 19A, 25ÚT, 27ÚT, 28ÚT, 29ÚT, 2ÚT, 3ÚT, 4ÚT 1, 4ÚT 2, 5ÚT, 6ÚT Lesencetomaj 26ÚT Sümeg 25ÚT, 26ÚT, 27ÚT,	X01LH-E-18, X42T9-L-18, X4TD9-X-18, X60D9-6-18, XFFTH-K-18

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (ha)	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett erdőrészek	Érintett MEPAR-blokkok
				33ÚT, 34ÚT, 40ÚT Uzsa 202ÚT	

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze az Uzsai-erdő (HUBF20029) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területhez tartozik, így fenntartásával kapcsolatban alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési terület 110,2 ha kiterjedésben az Uzsai csarabos erdő TT országos védettséget élvező terület érinti.

A tervezési területet országos ökológiai hálózati magterület 71,28 %-ban, pufferterület 28,45 %-ban (összesen 99,73 %-ban) érinti.

A tervezési területen előforduló védett fajok és természeti értékek alapján arra vonatkozik a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény.

Az Uzsai-erdő (HUBF20029) Natura 2000 terület erdőterületeinek nagy része állami tulajdonban van (2607,42 ha). Az erdőterületek zömén a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. Uzsai erdőszete az erdőgazdálkodó.

A tervezett erdőrészek erdőterülete 70,81%-a vágásos, 24,05%-a átmeneti, 5,13%-a faanyagtermesztést nem szolgáló üzemmódban üzemmódban van.

A tervezési területen a mezőgazdasági hasznosítás, annak megfelelően, hogy a szántó- és gyepterület kiterjedése együttesen sem éri el az 1%-ot, rendkívül alárendelt. Szántóként mindössze két földrészlet funkcionál. A tervezési terület nyugati szélén található, Lesenceistvándhoz tartozó, kisméretű, keskeny, legelő nyilvántartású földrészlet felhagyás következtében beerdősült. Az Úrbéri-kút térségében található rét művelési ágú területen gyepgazdálkodás szintén régen nem folyik, a terület becserjésedett, illetve – kisebb részben – vadföldként van használatban.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az Unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a 2015-2018 között folyamatosan megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végéhez közeledve – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. évre egy átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben

várhatóan a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előreláthatóan 2022-től indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termesztvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírás csoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetőek (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítók) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások

A tervezési területen az egyszerűsített területalapú támogatásra (SAPS) kijelöltek között – a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007.

(X.18.) Korm. rendelet betartása mellett – a következő MePAR-blokkok (2020-as állapot) területére eső földrészletek szerepelnek támogatható területként : X2VT9-C-18, X36D9-9-18, X42T9-L-18, X6569-5-18, X7K69-L-18, X7Q09-K-18, XAEL9-Y-18, XAJ09-F-18, XCUL9-E-18, XD569-C-18, XFVTH-Y-18, XH2TH-6-18.

A tervezési terület gyepterületein a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás – a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Korm. rendelet betartása mellett – igénybe vehető.

A tervezési terület gyepterületein az agrár-környezetgazdálkodási támogatás horizontális előíráscsoportjai, igénybe vehetők [VP-4-10.1.1-15 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés, VP4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés].

Az egységes területalapú támogatás igénybevételének jelenleg hatályos szabályait az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet tartalmazza.

A tervezési területen az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről szóló 10/2015. (III. 13.) FM rendelet alapján igényelhető ún. zöldítés támogatás. Ehhez minden gazdálkodónak, aki mezőgazdasági területtel rendelkezik, be kell tartania bizonyos környezetvédelmi előírásokat a talaj kedvező állapotának megőrzése érdekében. Ez utóbbi, az elgyomosodás és a túllelegtetés elkerülésére vonatkozó előírásokat szintén a 10/2015. (III. 13.) FM rendelet állapítja meg.

A fenntartási terv készítésének időszakában az alábbi, élőhelykezeléssel összefüggő mezőgazdasági támogatások állnak nyitva: VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések (Beadási határidő: 2020.05.15.); VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések (Beadási határidő: 2020.05.15.); VP5- 8.5.1.-16 - Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások (Beadási határidő: 2021.12.31.).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése

KAP II. pillér

Az élőhelykezeléssel összefüggő mezőgazdasági támogatások:

- 1) VP-4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
- 2) VP-4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
- 3) VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
- 4) VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása

- 5) VP4-12.1.1-16 Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- 6) VP4-4.4.1-16 Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások
- 7) VP4-10.2.1.1.-15 A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése

Erdészeti támogatások:

- 1) VP4-12.2.1-16 Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- 2) VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása
- 3) VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- 4) VP5- 8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

Egyéb releváns támogatások:

- 1) VP4-16.5.1-17 A fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás együttműködései

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A Natura 2000 terület természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése a fennálló támogatási rendszerek használatával, illetve azok egyes elemeinek bővítésével biztosítható. A tervezési területen a fenntartási terv célkitűzéseinek elérése érdekében a támogatások igénybevétele szintjének növelése szükséges, de az élőhelyek jellegéből adódóan ennek esetleges elmaradása sem veszélyezteteti alapvetően a terület jelölő értékeinek fennmaradását.

Gyepes esetekben a területalapú támogatáson túl az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok extenzív gyepgazdálkodás vagy ökológiai gyepgazdálkodás lehetőségeit is javasolt igénybe venni (VP-4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés, VP-4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés, VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása, VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása).

A tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületein javasolt a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás igénybe vétele [VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések].

A jelölő élőhelyek és fajok jelentős része az állami tulajdonban lévő védett területeken található, melyek költségvetési szervek kezelésében állnak, illetve a Natura 2000 kijelölés miatt szükséges intézkedések is elsősorban ezeken a területeken érvényesülnek. Javasolt, hogy a kompenzációs támogatásokhoz önkormányzati és állami szereplők (pl. erdőgazdálkodók) is hozzájuthassanak.

A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Korm. rendelet kötelezővé teszi a hasznosítást (legeltetés vagy kaszálás), viszont bizonyos Natura 2000 élőhelyek számára a legkedvezőbb a terület érintetlenül hagyása. Javasolt a fenti lehetőség jogszabályba történő beemelése.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területen KEHOP/KEOP, LIFE+/LIFE, ROP vagy
megvalósítása nem folyik és tervezés alatt sincs

Interreg pályázatok

3.3.3. Egyéb

A fenntartási terv megvalósításához egyéb eszköz (állami tulajdonú terület haszonbérbe adása, közmunka program, önkéntesek stb.) bevonása nem szükséges.